

Samenvatting

Inleiding

Hierbij presenteert het college u de programmabegroting voor 2026 en het meerjarenperspectief voor de periode 2027-2029.

Onderstaand treft u per programma een samenvatting op inhoud aan. Daarna wordt op beknopte wijze de totstandkoming van de begrotingssaldi voor 2026-2029 gepresenteerd. Voor een meer gedetailleerde beschrijving en uitsplitsing in baten en lasten per product verwijzen we u graag naar de programma's verderop in deze begroting.

Tot slot vindt u in deze samenvatting een korte weergave van de gevolgen van deze programmabegroting voor de weerstandsratio, de lastenontwikkeling voor onze inwoners en het subsidieplafond.

Programma 1 Sociaal Domein

Naast dat het hulp- en ondersteuningsaanbod voor onze inwoners de komende jaren op niveau moet blijven, staat de ontwikkeling van Vraagwijzer Woensdrecht centraal. De realisatie van Vraagwijzer Woensdrecht krijgt via twee ontwikkelijnen vorm:

1. Ontwikkelijn Uitvoering: Het via een inwoner-ondersteuningsplan sturen en procesregie voeren op de bijdrage van partners in het voorliggend veld en aanbieders van maatwerkvoorzieningen;
2. Ontwikkelijn Organiseren Aanbod: Koppeling voorliggend aanbod en maatwerkvoorzieningen (ten behoeve van op- en afschaling hulp en ondersteuning).

Daarnaast bieden we een samenhangend pakket van trajecten aan zoals arbeidsmatige dagbesteding, ontwikkel- en re-integratietrajecten en sociale activering zodat inwoners in een sluitende keten worden ondersteund. Ook zetten we stappen in de uitvoering van het nieuwe Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting.

Deze ambities realiseren we samen met onze maatschappelijke partners.

Programma 2. Ruimte

Om het tekort van woningen op de woningmarkt tegen te gaan, blijft Woensdrecht de komende jaren investeren in de realisatie van extra woningen verdeeld over de kernen. We houden daarbij oog voor de behoefte die er is bij onze eigen inwoners. Eigen grond wordt aangewend om woningen te ontwikkelen. Hiertoe zullen nieuwe grondexploitaties worden vastgesteld. Met particuliere initiatiefnemers worden anterieure overeenkomsten aangegaan. Daarnaast worden afspraken gemaakt met woningcorporaties als het gaat om het aandeel huurwoningen en het stimuleren van de verduurzaming van de woningvoorraad.

Sinds 1 januari 2024 vormt de Omgevingswet het wettelijke kader voor de fysieke leefomgeving. De wet regelt alles voor de ruimte waarin we wonen, werken en ontspannen. Onder de Omgevingswet kunnen we ruimtelijke plannen mogelijk maken met een omgevingsplan. Het omgevingsplan vervangt uiterlijk 31 december 2029 alle bestemmingsplannen in de gemeente.

Het stikstofprobleem remt de woningbouw sterk af, omdat natuurregels projecten blokkeren of vertragen. Als er geen oplossing komt voor het stikstofprobleem, stapelt het woningtekort verder op en is het de vraag of het doel om woningen te realiseren gehaald wordt.

Op het gebied van recreatie en toerisme blijven we investeren in aansprekende evenementen die bijdragen aan de merkontwikkeling van Woensdrecht. Met recreatieondernemers wordt samen nagedacht over initiatieven om meer recreanten en toeristen aan onze gemeente te binden. Daarbij wordt ingezet op verbetering van verblijfsvoorzieningen, buitenruimte, gastvrijheid, bereikbaarheid en promotie. In regionaal verband wordt samengewerkt aan versterking van de Brabantse Wal en de Stedelijke Regio West Brabant (SRWB).

Woensdrecht blijft zich profileren als wandel-, fiets- en wielergemeente. Wielerevenementen willen we blijven ondersteunen en de fietsvoorzieningen, zoals MTB-netwerk en routenetwerk, zijn van een aantrekkelijk niveau. Daarnaast faciliteren we ook andere sporten in onze gemeente.

Programma 3. Leefomgeving

Woensdrecht is de groene gemeente op de Brabantse Wal en heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Vanuit de nieuwe visie op duurzaamheid inclusief een uitvoeringsprogramma die eind 2024 zijn vastgesteld werken we aan doelen om de gemeente in 2050 energie- en klimaatneutraal te maken.

We kijken wat we als gemeente zelf kunnen doen in de openbare ruimte en en houden bij de inkoop van diensten en werken indien mogelijk rekening met duurzaamheidsaspecten. Hierin vervullen we een voorbeeldfunctie. Het gemeentelijk vastgoed en de gemeentelijke accommodaties worden zo energieneutraal mogelijk gemaakt volgens het 'BENG' (bijna energieneutraal) of 'ENG' (energieneutraal) uitgangspunt. Op basis van wijkscans gaan we kijken welke wijken kansrijk zijn voor een snelle transitie naar aardgasvrij. Daarnaast zoeken we nadrukkelijk de samenwerking op met onze inwoners, verenigingen, ondernemers en bedrijven. Met subsidies vanuit het Rijk stimuleren we energiebesparing en verduurzaming bij inwoners en bereiken we ook de kwetsbare huishoudens.

De agrarische sector is onlosmakelijk verbonden met ons landschap. Daar moet ruimte voor blijven. We realiseren ons dat het verminderen van stikstofuitstoot noodzakelijk is, maar we zijn tegen een gedwongen uitkoop van onze agrariërs. We zetten in op maatwerk.

Op het gebied van mobiliteit zoeken we naar innovatieve toepassingen met betrekking tot het stimuleren van elektrisch vervoer en de aanleg van een snelfietspad.

Programma 4. Economie

De gemeente Woensdrecht ligt strategisch tussen de havens van Antwerpen, Moerdijk en Rotterdam en is daardoor aantrekkelijk voor bedrijvigheid. Grote werkgevers, met name in de luchtvaartgebonden onderhoudssector, zijn hier gevestigd. Het midden- en kleinbedrijf is essentieel voor de leefbaarheid van onze kernen. Een goede relatie tussen gemeente en ondernemers is hierbij belangrijk.

Lokaal ondersteunen we starters en versterken we het netwerk met ondernemers om samenwerking te bevorderen. We werken vanuit de economische visie en stimuleren afstemming tussen onderwijs, overheid en bedrijfsleven om de arbeidsmarkt beter te laten functioneren. Ook intensiveren we de samenwerking met Vlaamse en Nederlandse netwerkorganisaties.

Regionaal werken we samen met RWB, REWIN, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven. Via de Stedelijke Regio West Brabant versterken we de economische structuur van West-Brabant.

Met Saver N.V. richten we ons op betere afvalscheiding en het terugdringen van restafval, ondersteund door educatieve initiatieven voor inwoners.

De luchtvaartsector vervult met Hive Aerospace Collective en de Vliegbasis Woensdrecht een centrale rol in onze werkgelegenheid en is daarmee een topsector voor onze economie. De campusontwikkeling richt zich op samenwerking tussen Defensie, bedrijfsleven en onderwijs, met aandacht voor innovatie (o.a. composieten en drones), scholing, werkgelegenheid, bereikbaarheid, huisvesting en leefomgeving (Bekwaam, Baan en Bestaan). Hiervoor is samen met partners een Human Capital Agenda 2.0 opgesteld.

Programma 5. Bestuurskracht

Als bestuurskrachtige gemeente wil Woensdrecht ook de veerkracht van de gemeenschap optimaal ondersteunen. De lokale overheid moet luisteren en samenwerken om in te kunnen spelen op de dynamiek in haar omgeving. Dat betekent dat onze dienstverlening op orde moet zijn. Iedereen - bestuurders, relaties, inwoners en medewerkers - moet zich welkom voelen in Woensdrecht.

We zetten in op samenwerking in de regio om met name kansen te benutten die regionale plannen en agenda's ons bieden.

Het college geeft in samenwerking met de gemeenteraad invulling aan de eigen beleidsprioriteiten. Deze beleidsprioriteiten zijn samengevat in het Collegewerkprogramma 2022-2026 "Stabiel en daadkrachtig voor Woensdrecht".

We zijn ons bewust van de dynamiek in de omgeving en de risico's en kansen die deze met zich meebrengt. Daarom blijven we alert op onze rechtmatigheid, integriteit, financiële controle en blijven we investeren in onze medewerkers en in goed werkgeverschap.

Budgetrecht van de raad

Op grond van de 'Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025' autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale baten en lasten per programma (art 5.1). Deze zijn aan het begin van elk programma in tabelvorm weergegeven. Het college verdeelt de door de raad op programmaniveau vastgestelde middelen over de producten. Daarbij houdt het college zowel rekening met regulier werk als met de geactualiseerde ambities uit het collegewerkprogramma. Binnen ieder programma treft u per product een tabel aan die de toedeling over de producten weergeeft. Daarnaast informeren wij u op programmaniveau over nut en noodzaak van de voorgenomen nieuwe investeringen. Bij de begrotingsbehandeling kan de raad aangeven van welke nieuwe investeringen zij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wenst te ontvangen. Het totaal van de nieuwe investeringen wordt bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd (art. 5.2).

Financieel meerjarenperspectief

Belangrijk uitgangspunt bij de realisatie van onze doelstellingen en effecten is het voeren van een goed financieel beleid om een sluitende (meerjaren) begroting 2026 te realiseren met een in financieel opzicht gezond meerjarenperspectief. Met het huidige meerjarenperspectief zijn we daar als college in geslaagd.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings- wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten							
1. Sociaal Domein	8.675.093	957.926	9.633.019	9.307.082	9.803.079	9.528.392	9.427.342
2. Ruimte	2.657.190	-334.229	2.322.961	2.627.360	915.817	926.801	933.871
3. Leefomgeving	2.819.721	1.000.400	3.820.121	3.792.702	3.850.888	3.850.888	3.850.888
4. Economie	3.320.095	60.708	3.380.803	3.539.035	3.539.035	3.539.035	3.531.830
5. Bestuurskracht	49.765.009	9.465.281	59.230.290	59.517.405	54.651.366	51.772.173	52.528.646
Totaal Baten	67.237.108	11.150.086	78.387.194	78.783.584	72.760.185	69.617.289	70.272.577
Lasten							
1. Sociaal Domein	-36.504.832	-1.298.022	-37.802.854	-38.629.707	-38.749.375	-38.036.872	-38.160.747
2. Ruimte	-2.704.238	-2.106.331	-4.810.569	-2.791.724	-2.072.373	-2.691.371	-2.201.611
3. Leefomgeving	-8.097.147	-1.184.805	-9.281.952	-9.160.241	-9.074.153	-8.990.683	-8.861.985
4. Economie	-2.979.555	-106.064	-3.085.619	-3.258.605	-3.237.527	-3.238.057	-3.238.386
5. Bestuurskracht	-16.411.910	-6.128.330	-22.540.240	-23.911.723	-18.353.006	-16.612.651	-16.701.995
Totaal Lasten	-66.697.682	-10.823.552	-77.521.234	-77.752.000	-71.486.434	-69.569.634	-69.164.724
Saldo	539.426	326.534	865.960	1.031.584	1.273.751	47.655	1.107.853
Onttrekkingen							
5. Bestuurskracht	1.602.220	4.044.977	5.647.197	1.419.437	1.679.156	972.891	688.290
Stortingen							
5. Bestuurskracht	-1.898.444	-1.371.627	-3.270.071	-1.644.549	-874.601	-272.101	-180.101
Mutaties reserves	-296.224	2.673.350	2.377.126	-225.112	804.555	700.790	508.189
Resultaat	243.202	2.999.884	3.243.086	806.472	2.078.306	748.445	1.616.042

Verloop meerjarenperspectief sinds Perspectievennota 2026-2029

In de volgende tabel wordt zichtbaar gemaakt hoe het begrotingssaldo gewijzigd is ten opzichte van de op 3 juli 2025 door de gemeenteraad vastgestelde Perspectievennota 2026-2029.

Overzicht begrotingssaldo		2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo Perspectievennota 2026-2029		560.961	638.461	1.308.317	704.311	1.592.877
<i>Structureel</i>		<i>745.961</i>	<i>673.910</i>	<i>762.865</i>	<i>1.178.818</i>	<i>1.277.273</i>
Ontwikkelingen met effect > 50.000 euro						
A	Financiële tussenrapportage Tweede kwartaal 2025 (besluit gemeenteraad 18-09-2025) (excl. Meicirculaire 2025)	2.700.556	0	0	0	0
B	Opgave Stedelijke Ontwikkeling (besluit b&w 08-07-2025)	-	-117.212	-117.212	-117.212	-117.212
C	Herijking Integraal HuisvestingsPlan (besluit gemeenteraad 18-09-2025)	-	140.015	584.066	-66.802	-109.721
D	Doorrekening Personeelsstaat op basis van nieuwe CAO	-	-330.285	-272.080	-265.497	-265.497
E	Effect nieuwe contracten Wmo	-	179.200	179.200	179.200	179.200
F	Indexering lokale heffingen en leges, waaronder toepassing inflatiecorrectie 3,12% (Consumentenprijsindex juni 2025)	-	348.096	352.286	355.865	421.327
G	Septemercirculaire 2025*	485.203	-21.259	-9.899	-34.953	-2.027
H	MJOP Buitensportaccommodaties (Besluit gemeenteraad 18-09-2025)	-15.866	-39.951	-27.105	-35.445	-105.591
X	Totaal overige mutaties < 50.000 euro + regulier Staatwerk Programmabegroting 2026	-2.565	9.407	80.733	28.978	22.686
Geactualiseerd Begrotingssaldo		3.728.289	806.472	2.078.306	748.445	1.616.042
Correctie voor incidentele baten en lasten om het structureel saldo te kunnen bepalen**			382.000	-179.000	525.000	-14.000
Geactualiseerd structureel saldo		3.728.289	1.188.472	1.899.306	1.273.445	1.602.042

*) Wordt voor 2025 verwerkt in de begrotingswijziging bij de Financiële tussenrapportage derde kwartaal 2025

**) Door alle incidentele baten en lasten uit de begroting te filteren resteert het structureel saldo waarop de toezichthouder toetst.

Leeswijzer: In 2026 zijn de incidentele lasten hoger dan de incidentele baten. Per saldo betekent dit een incidenteel te kort van 382.000 euro. Als we dit tekort uit de begroting filteren stijgt het saldo met 382.000 euro. Dit resulteert in een geactualiseerd structureel saldo van € 1.188.472

Zie voor verdere specificatie het Overzicht van incidentele baten en lasten.

Weerstandratio

De weerstandratio wordt berekend door het geraamde weerstandsvermogen te delen door het totaal aan geraamde risico's. Dit leidt tot een waarde van de weerstandratio per 31-12-2026 van 4,6

Voor verdere details over de totstandkoming van de ratio verwijzen we graag naar Paragraaf 3: Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Onze gemeente Woensdrecht streeft naar een weerstandsratio die beoordeeld wordt als ruim voldoende. In deze Programmabegroting 2026 wordt deze doelstelling ruimschoots gehaald.

Weerstandsratio	Beoordeling
Groter dan 2.0	Uitstekend
1,4 tot 2.0	Ruim Voldoende
1.0 tot 1.4	Voldoende
0.8 tot 1.0	Matig
0.6 tot 0.8	Onvoldoende
Kleiner dan 0.6	Ruim Onvoldoende

Lastenontwikkeling

Woensdrecht kent een gemiddeld belastingniveau. De COELO-Atlas 2025, die voor alle Nederlandse gemeenten een vergelijking maakt van de woonlasten, bevestigt dit beeld. De woonlasten worden gedefinieerd als het totaal van de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Van de 346 binnengemeentelijke tariefgebieden in Nederland staat Woensdrecht op plaats 85. Er zijn dus 84 gemeenten die lagere woonlasten hebben en 261 met hogere woonlasten.

Subsidieplafond

Op grond van de 'Algemene Subsidieverordening gemeente Woensdrecht 2023' stelt de raad jaarlijks het subsidieplafond vast. Dit plafond is verruimd door de introductie van de subsidieregeling Cultuureducatie met kwaliteit, de nieuwe subsidieverstreking voor het Natuurpodium en door indexeringen van zowel budget- als waarderingssubsidies. Voor 2026 bedraagt het totale subsidieplafond hierdoor € 2.405.653. Daarnaast is er jaarlijks een bedrag van € 8.143 beschikbaar voor de subsidieregeling Eenmalige subsidies Woensdrecht.

